

MIGRATIE

WAT IS MIGRATIE?

Menselijke migratie is de **verplaatsing** van groepen mensen van de ene naar de andere plaats, zowel binnen als buiten landsgrenzen. Volgens de meeste wetenschappers ontstond de mensheid in een beperkt gebied zoals Afrika. Doorheen de geschiedenis zijn volkeren dus alsmear verder gemigreerd en verspreidde de mensheid zich zo over de ganse planeet.

[Migratie is een wereldwijd en tijdloos fenomeen](#). Het is tevens een ingewikkeld proces dat dynamisch en wispelturig is, omdat zijn bewegingen heel moeilijk te voorspellen. Er zijn evenveel redenen dat mensen in beweging brengt als er migranten zijn: politieke, professionele, economische, emotionele en/of psychologische motieven, oorlog, vervolging, familiehereniging, ...

Bij migratie wordt vaak gewezen naar de samenhang tussen **factoren in het herkomstland (push of stuwend)** en het **land van bestemming (pull of trekkend)**. Voorbeelden van stuwende factoren zijn ongelijkheid, klimaatsveranderingen, plattelandsvlucht, dictatoriale regimes, gewapende conflicten, oorlogen gebrekkige gezondheidszorg of onderwijs, ... Pull- of trek factoren zijn bijvoorbeeld de nood van de industrielanden om hun demografische tekorten op te vullen maar ook werkgelegenheid, bescherming, familiale linken, ... Het *push-pull-model* doet echter onrecht aan vele andere factoren die migratie bepalen en negeert de complexiteit van het migratieproces.

Migratiestromen vinden over de hele wereld plaats en gaan niet enkel van Zuid naar Noord. Vaak wordt er ook binnen een bepaald land gemigreerd. Denk maar aan plattelandsvlucht, of de Palestijnse vluchtelingen die sinds de oorlog in 1948 gevlucht zijn in eigen land. Zuid-Zuid-stromen staan in voor 33% van de totale migratiestroom. Dat is bijna evenveel als de 40% van Zuid naar Noord. Het migratiepatroon van Noord naar Zuid vertegenwoordigt slechts 5%.

MIGRATIEBELEID

Migratiestromen moeten beleidsmatig goed beheerd worden om de veiligheid van alle betrokkenen te garanderen en om de mensenrechten en de specifieke rechten omtrent vluchtelingen te respecteren.

Het huidige [Belgische migratiebeleid](#) maakt een onderscheid tussen **reguliere** / legale migratie en **irreguliere** / illegale migratie. Regulier kan zowel kort als lang verblijf betekenen. Een kort verblijf betekent een aanwezigheid van minder dan drie maanden. Daaronder vallen bijvoorbeeld toeristen, journalisten of mensen die hier kort komen werken.

Voor een lang verblijf zijn er drie legale manieren mogelijk: **migratie**, **bescherming** of **regularisatie**. Het gros van mensen die migreren, doen dit via [gezinshereniging](#) (50%), door bijvoorbeeld een familielid te laten overkomen of met een geliefde te trouwen, ... **Studenten** die in België komen studeren alsook **arbeidsmigratie** vallen ook onder gewone migratie. Een migrant kan meestal zijn migratie rustig voorbereiden, neemt zijn beslissing zonder dwang en kiest vrij het land waarin hij zal wonen. Dit is anders voor mensen die **bescherming** aanvragen. In België gebeurt dit via de **asielprocedure**, waarin wordt onderzocht of hij of zij als vluchteling kan erkend worden. Mensen in die procedure zijn [asielzoekers](#).

Volgens de conventie van Genève is een [vluchteling](#) elke persoon die gegrond, vreest voor vervolging wegens zijn ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of zijn politieke overtuiging, zich bevindt buiten het land waarvan hij de nationaliteit bezit, en die de bescherming van dat land niet kan of, uit angst, niet wil inroepen, of die, indien hij geen nationaliteit bezit en verblijft buiten het land waar hij vroeger zijn gewone verblijfplaats had, daarheen niet kan of, uit angst niet wil terugkeren.

Binnen vluchtelingen heb je ook verschillende soorten. Denk maar aan de Syrische vluchtelingen die oorlog ontvluchten, of Eritreeërs die hun politiek systeem vrezten. Er zijn ook mensen die al jaren en soms zelfs generaties vluchteling zijn, vaak in eigen land, denk maar aan de Palestijnse of Sahwari-vluchtelingen. [Afhankelijk van de aard van het conflict](#) krijgen sommige mensen die op de vlucht zijn voor een oorlog of burgeroorlog krijgen geen vluchtelingenstatuut. Deze mensen kunnen dan vallen onder het statuut van **Subsidiar beschermd**. Omdat alle burgers van het land in gevaar zijn, geldt het principe van individuele vervolging niet. Deze mensen kunnen dan niet rekenen op de Conventie van Genève om beschermd te worden. Een laatste manier om regulier te migreren naar België is door **regularisatie** en dat kan op twee manieren. [Humanitaire regularisatie](#) is een uitzonderingsprocedure, toegepast in situaties waarbij een migrant niet in aanmerking komt voor een andere verblijfsprocedure, maar toch een reden om in België te verblijven. Dat is vaak de enige manier om mensenrechtenschending te voorkomen. Een **medische regularisatie** daarentegen wordt aangevraagd bij ernstige ziekte, waarvan de behandeling niet beschikbaar of toegankelijk in het herkomstland van de asielzoeker.

Irreguliere migratie wordt vaak in één adem genoemd met [mensen zonder papieren](#) of illegalen. Een stigmatiserende benaming voor mensen die zonder wettelijk verblijf in ons land verblijven. Ofwel werd hun asielaanvraag afgewezen, ofwel hebben ze nooit een aanvraag ingediend en leven ze sinds hun aankomst in België zonder wettelijk statuut en zonder rechten. Een [schatting](#) uit 2016 meent dat er tussen de 85.000 en 160.000 meer dan 100.000 mensen zonder papieren leven in België, vaak in precaire situaties.

FORT EUROPA IN CRISIS

We worden momenteel geconfronteerd met een grote [vluchtelingencrisis](#), waarbij het aantal mensen, gedwongen zich te verplaatsen door oorlog, geweld en vervolging, . het hoogste niveau sinds WO II. Eind 2014 waren volgens de VN waren er 60 miljoen mensen op de vlucht. Enkele aanleiding om te vluchten zijn [gewapende conflicten](#), zoals van Mali over Libië tot [Syrië](#) en de [ongelijkheid](#) tussen verschillende landen. Twee oorzaken, waarvan de economische belangen en de verantwoordelijkheid van het Westen allerminst onderschat mogen worden.

De [verhouding van de impact van de vluchtelingencrisis](#) in Europa is relatief tegenover ontwikkelingslanden. Van de 60 miljoen mensen die wereldwijd op de vlucht zijn, verblijven er 86% in ontwikkelingslanden. Zo staat Libanon in voor de opvang van 1.174.690 vluchtelingen, een cijfer dat gelijk staat met 27 % van zijn bevolking. In België zou dat overeenkomen met bijna 3 miljoen vluchtelingen. Ter vergelijking: in 2015 ontving België 35 476 asielaanvragen en 10 783 personen kregen bescherming.

Westerse landen hebben de tensens om hun migratiebeleid steeds strenger te maken, wat een aantal perverse effecten met zich kan meebrengen. Ook als toegang tot asielpcedure een internationale plicht, vluchtelingen raken heel moeilijk Europa binnen via een legale en veilige weg. Vaak betalen ze mensensmokkelaars en ondernemen ze een gevaarlijke vlucht. Heel wat mensen sterven onderweg. In 2015 bereikten meer dan 1 miljoen mensen Europa via bijvoorbeeld de Middellandse Zee. 5350 onder hen overleefden de oversteek niet.

Eenmaal in Europa geldt de [Dublin-verordening](#), die oppert dat slechts één Europees land bevoegd is om een [asielaanvraag](#) te onderzoeken. Hierbij heeft een land het recht om een asielzoeker terug te sturen naar het land van de eerste aanvraag, meestal dus het land waar hij/zij de EU binnenkwam. Een onrechtvaardige regel, die grenslanden zoals Italië en Griekenland enorm onder druk zet. In 2015 heeft Europa de buitengrenzen gesloten en een controversiële deal afgesloten met Europa. Volgens die overeenkomst kunnen vluchtelingen, die illegaal de oversteek naar Griekenland maken, teruggestuurd worden. Er is ook sprake van een "one in, one out" systeem: voorelke vluchteling die vanuit Griekenland teruggestuurd wordt naar Turkije, belooft de EU er een andere op te nemen. Volgens [Amnesty](#) en andere Ngo's is dit regelrecht illegaal. De Europese Unie investeert veel in grensbewaking en in de strijd tegen illegale migratie, maar biedt vluchtelingen nauwelijks een alternatief. Het budget van [Frontex](#), de quasi militaire operatie die de grenzen van de EU moet afschermen, steeg van 19 miljoen euro in 2006 naar 97 miljoen euro in 2014 en kreeg in 2015 114 miljoen euro. Een aantal [multinationals](#), zoals Airbus, Siemens en Saab, verdienen eveneens miljarden door de afsluiting van de grenzen.

De manier hoe reguliere migratie is georganiseerd wakkert ongelijkheid aan. Zo kan iemand enkel gezinshereniging aanvragen als de echtgeno(o)t(e) beschikt over voldoende kapitaal. Mensen die vluchten betalen vaak gigantische bedragen aan mensensmokkelaars. Een ander probleem is dat je enkel via arbeidsmigratie een arbeidskaart kan krijgen als je beschikt over genoeg specifieke kwalificaties of vaardigheden. Mensen die naar hier komen zijn in feite al door een selectieprocedure gekomen, want enkel de rijkere goed opgeleide mensen krijgen toegang.

Migratie en asiel is vaak een knelpunt op **politiek** vlak. Verschillende partijen hebben andere standpunten, die ze met vuur verdedigen. verdedigen. Er wordt vaak vergeten dat migranten mensen zijn. Hard taalgebruik en woordkeuze blijven vaak niet zonder gevolg. Verkeerde percepties en [vooroordelen](#) gaan een eigen leven leiden en uitten zich soms in racisme, discriminatie en xenofobie.

VERANDERING IS MOGELIJK

Door de recente verhoging in migratie zijn er heel wat pijnpunten blootgelegd. Tegelijkertijd is er ook ongeziene solidariteit vertoont tegenover onze medemens in nood. Zo zijn er heel wat [burgerinitiatieven](#) ontstaan die hulp gaven aan vluchtelingen, waren er door heel Europa “[welcome refugees](#)” –betogingen, gingen heel wat mensen naar [Calais met hulpgoederen](#),... Dagelijks staan burgers die niet akkoord zijn met het huidig migratiebeleid op en laten hun goed hart zien. Vaak is de xenofobie tegenover migranten immers te wijten aan het “onbekend is onbemind” fenomeen.

Een positief signaal geven is belangrijk want er zijn heel wat de mythes die de ronde doen te ontcrachten.

Het is belangrijk ook het beleid te wijzen op haar verplichtingen en het opvolgen van mensenrechten. Tal van organisaties uit het werkveld proberen het beleid te overtuigen een andere weg in te slaan. De Migratiecoalitie probeert onder andere de [mythes](#) waar het beleid op gebouwd is te ontcrachten en een positief signaal te geven.

WEETJES

- Tegen 2050 zouden er naar schatting 250 miljoen klimaatvluchtelingen zijn.
- [Sinds 2000, hebben de EU-staten en Noorwegen, Liechtenstein, Zwitserland en IJsland miljoenen mensen gedeporteerd, wat hen samen minstens 11,3 miljard euro kostte. .](#)
- Migratie zorgt voor minder ongelijkheid in de wereld. Zo bedragenremittances, geld dat migranten naar hun familie in hun herkomstland sturen, 4 keer zo hoog als de publieke ontwikkelingshulp.
- In België worden jaarlijks 8000 migranten opgesloten in gesloten centra. België is daarvoor al meermaals door het Europees hof van mensenrechten berecht geweest.

EN NU BEN JIJ AAN HET WOORD

- Hoe denken jullie over het volledig openstellen van de grenzen?
- Wat hebben jullie gehoord over migranten, zijn dit [vooroordelen](#) of niet?)
- Vinden jullie dat het Europese beleid inzake vluchtelingen goed opgesteld is?

EDUCATIEF MATERIAAL

- Brochures en lespakketen [Vluchtelingen, wat kan jij op school ondernemen?](#)
- Workshops secundair onderwijs [Migratie](#)
- Workshop hoger onderwijs [Migratie](#)
- Strip [Belgisch migratiebeleid](#)